บทความวิจัย

เรื่อง วัฒนธรรมประเพณีจากวรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต

โดย

นางสาวกันต์สุดา โกญจนาท

รหัสนักศึกษา 05520723

บทความวิจัยนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษารายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

สาขาวิชาเอเชียศึกษา คณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

ภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2555

รายวิชา 450 460 การศึกษาเอกเทศ

ชื่อเรื่อง วัฒนธรรมประเพณีจากวรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต

ชื่อผู้วิจัย นางสาวกันต์สุดา โกญจนาท รหัสนักศึกษา 05520723

อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชุมสาย สุวรรณชมภู

ปีการศึกษา 2555

คำสำคัญ วัฒนธรรมประเพณี สายโลหิต เพิร์ล เอส บั๊ก

บทคัดย่อ

บทความนี้เป็นการศึกษาวัฒนธรรมประเพณีที่ได้จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตของเพิร์ล เอส บั๊ก แปลโดย สันตสิริ โดยศึกษาจากองค์ประกอบด้านตัวละคร ฉาก แก่นเรื่อง โครงเรื่อง พบว่า วัฒนธรรมประเพณีที่ได้จากเรื่องสายโลหิตมี 4 ประเพณี คือ ประเพณีการเกิด ประเพณีการแต่งงาน ประเพณีการตาย และประเพณีอื่นๆ ซึ่งได้แก่ การให้เกียรติผู้อาวุโส ประเพณีการรัดเท้า และการแต่งงานแบบคลุมถุงชน ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณีของชาวจีนได้เป็นอย่างดี อีกทั้งยังทำให้เห็นถึงสภาพสังคม รวมถึงวิถีชีวิตของชาวจีนในสมัยรอยต่อของการปฏิวัติวัฒนธรรมจีน

วัฒนธรรมประเพณีจากวรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

วรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนั้นเป็นวรรณกรรมเล่มที่สองในวรรณกรรมชุด บ้านตึกดิน ซึ่งประกอบด้วยวรรณกรรม 3 เรื่อง คือ ทรัพย์ในดิน สายโลหิต และบ้านแตก วรรณกรรมเรื่องแรกคือทรัพย์ในดิน วรรณกรรมเรื่องที่สองคือ สายโลหิต ซึ่งเป็นเรื่องราวในรุ่นลูกของหวางหลุง ชาวนาซึ่งขยันขันแข็ง จนสามารถสร้างเนื้อสร้างตัว มีเงินมีทอง และที่ดินมากมายให้ลูกหลานได้ใช้สอยกันอย่างสบาย และเป็นช่วงเวลาที่ประเทศจีนให้ความสำคัญกับกองกำลังทหาร โดยนำเสนอผ่านตัวละครเอก คือ เสือหวาง บุตรชายคนสุดท้ายของหวางหลุง ที่มีชีวิตเจริญก้าวหน้าเป็นนายพลทหาร และมีความปรารถนาอันสูงสุด คือการมีบุตรชาย ผู้สืบสายโลหิต มารับหน้าที่ในการดูแลกองทัพที่เขาสร้างขึ้น เรื่องราวในวรรณกรรมเรื่องนี้เป็นเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในช่วงศตวรรษที่ 19 ที่ประเทศจีนเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงจากการปกครองระบอบกษัตริย์หรือฮ่องเต้ มาสู่ช่วงที่ทหารทำสงครามกันแย่งชิงความเป็นใหญ่ เพื่อจะได้เป็นผู้ปกครองประเทศแทนกษัตริย์ฮ่องเต้ที่หมดอำนาจลงไปแล้ว

เพิร์ล เอส บั๊ค ผู้เขียนเรื่องนี้ได้รับรางวัลที่เกี่ยวกับงานวรรณกรรม ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ในปี ค.ศ. 1931 เนื่องจากนวนิยายของเธอเป็นนวนิยายที่ดีที่สุดในอเมริกา และต่อมาในปี ค.ศ. 1938 เธอก็ได้รับรางวัล โนเบล สาขาวรรณกรรม ทั้งสองรางวัลนี้เป็นรางวัลที่ทรงเกียรติยิ่งสำหรับนักเขียน

วรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต เป็นเล่มที่สองของวรรณกรรมชุด บ้านตึกดิน ประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก โดยได้รับการตีพิมพ์ ในประเทศอังกฤษถึง 30 ครั้ง และได้แปลเป็นภาษาอื่นๆอีกกว่า 30 ภาษา และพิมพ์เป็นภาษาไทยกว่า 3 ครั้ง ทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจวรรณกรรมเรื่องนี้ โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาวิเคราะห์วรรณกรรมแปลจีนเรื่อง สายโลหิต ฉบับภาษาไทย เขียนโดย เพิร์ล เอส. บั๊ค แปลโดย สันตสิริ สำนักพิมพ์ ดอกหญ้า พิมพ์ครั้งที่ 2 พศ. 2535 เพื่อศึกษาวัฒนธรรมประเพณีที่ได้จากวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต ซึ่งการศึกษานี้จะแสดงให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณีของชาวจีนที่ยึดถือกันมาอย่างช้านาน

วรรณกรรมเรื่องสายโลหิต เป็นวรรณกรรมเรื่องที่สอง ต่อจากทรัพย์ในดิน ซึ่งเป็นเรื่องราวของหวางหลุง หวางหลุงมีชีวิตที่ลำบาก แต่เขาสามารถพลิกชีวิตจากชาวนาที่ยากจนมาเป็นเศรษฐีที่ดินด้วยการทำการเกษตรและนำเงินที่มีไปซื้อที่ดินและใช้ที่ดินนั้นทำการเกษตรเพื่อที่จะได้ผลผลิตและเปลี่ยนมาเป็นเงิน โดยเชื่อว่าผืนนาคือทรัพย์สิน เขาตั้งใจว่าจะให้ลูกๆ ของเขาดูแลที่ดินที่ตนรักต่อไป แต่เมื่อมาถึงรุ่นลูกของเขาในวรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต ตัวละครเอกคือเสือหวาง ลูก

ชายคนสุดท้ายของหวางหลุง ผู้ซึ่งไม่ชอบอาชีพเกษตรกรของบิดามาก จนถึงกับหนีออกจากบ้านไปอยู่กับนายพลทางหัวเมืองภาคใต้ เพื่อฝึกการเป็นทหารและไม่มีใครได้รับข่าวคราวจากเขาอีกเลย จนกระทั่งหวางหลุงเสียชีวิตลง เขาจึงได้กลับมาเคารพศพพ่อของตนเองเป็นครั้งสุดท้าย แต่เมื่อมีการแบ่งทรัพย์สมบัติของพ่อ เสือหวางกลับไม่ต้องการที่ดิน เขาต้องการเพียงแต่เงินเพื่อที่จะเอาไปจัดตั้งกองทัพของตน เพราะสภาพสังคมของประเทศจีนในช่วงนั้น เป็นช่วงที่ประเทศกำลังเปลี่ยนแปลง เนื่องจากขาดผู้ปกครองประเทศ เหล่าทหารต่างก็ทำสงครามแย่งชิงดินแดน เพื่อที่ตนเองจะได้เป็นผู้คุ้มครองดูแลดินแดนนั้นๆ แต่เหนือสิ่งอื่นใด ความปรารถนาสูงสุดของเสือหวางคือต้องการมีบุตรชายมาสืบทอดเจตนารมณ์ของเขา เพื่อดูแลกองทัพที่เขาสร้างไว้ต่อไป

ผลการศึกษา

จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต สะท้อนให้เห็นถึงวัฒนธรรมประเพณี[1]ที่เกี่ยวกับชีวิตของชาวจีน ดังต่อไปนี้

ประเพณีการเกิด

ประเพณีการเกิด แต่เดิมส่วนใหญ่เป็นเรื่องเกี่ยวกับป้องกัน และปัดเป่าผีร้าย ที่ถือกันว่าจะเข้ามารบกวน ทำอันตรายทารกและมารดา นี่เป็นความเชื่อถือของคนแต่ก่อน ที่มีความคิดเห็นว่า สิ่งใดที่ยังไม่รู้เหตุ และยังไม่เข้าใจ ก็เหมาเอาว่าสิ่งนั้นมีต้นเหตุมาจากผีสางเทวดาเป็นผู้ให้แรง หากบันดาลให้เป็นขึ้น (เสฐียรโกเศศ 2551 : 5)

หลังจากเสือหวางแต่งงานกับภรรยาที่พี่ชายจัดหามาให้แล้ว เขาก็ออกจากบ้านไปทำสงครามที่อื่น และกลับมาบ้านอีกครั้งหลังจากได้ทราบข่าวว่าภรรยาของตนให้กำเนิดบุตร จากเรื่อง

---

[1] ประเพณี หมายถึง กิจกรรมที่มีการปฏิบัติสืบเนื่องกันมา เป็นเอกลักษณ์ และมีความสำคัญต่อสังคม เช่น การแต่งกาย วัฒนธรรม คุณธรรม ความเชื่อ ฯลฯ เป็นกฎระเบียบในการปฏิบัติตน (พิมุต รุจิราภูล 2554 : 7)

ประเพณี หมายถึงความประพฤติสืบต่อกันมาจนเป็นที่ยอมรับของส่วนรวมซึ่งเรียกว่า เอกนิยม หรือพหุนิยม เช่น การแต่งงาน การเกิด การตาย เป็นต้น (แปลก สนธิรักษ์ มปป. : 31)

วัฒนธรรม คือ “ความเจริญงอกงามที่มนุษย์ทำให้เกิดขึ้น” หรือที่เรียกกันว่า “มรดกทางสังคม” เพราะวัฒนธรรมเป็นสิ่งที่ได้รับมาจากบรรพบุรุษและถ่ายทอดไปให้แก่อนุชน (แปลก สนธิรักษ์ มปป. : 41)

สายโลหิต มีการกล่าวถึงประเพณีการเกิดไว้ในตอนที่เสือหวางกลับมาบ้าน เพราะรู้ข่าวว่าตนเองมีบุตร เขารีบเดินทางกลับบ้านเพราะต้องการทราบว่าตนจะได้บุตรชายมาเป็นผู้สืบสายโลหิตหรือไม่ ภาพแรกที่เขาเห็นขณะที่มาถึงบ้าน คือภรรยาทั้งสองคนของเขาได้อุ้มบุตรที่แต่งกายด้วยชุดแดงนั่งต้อนรับเขาอยู่ที่หน้าบ้าน

การแต่งชุดสีแดงให้กับเด็กที่เกิดใหม่

ตอนที่เสือหวางกลับมาบ้านและรับรู้ข่าวว่าตนเองมีบุตร ก็ได้เห็นภาพของภรรยาทั้งสองคนของตน แต่งกายให้กับบุตรของตนเองด้วยสีแดง ดังข้อความต่อไปนี้

> ...ภรรยาของเขาได้นั่งอยู่ที่นั่นทั้งสองคน ต่างคนต่างอุ้มลูกซึ่งแต่งแดงตั้งแต่ศีรษะตลอดปลายเท้าด้วยกันทั้งคู่ ภรรยาคนที่ไม่เก่งทางหนังสือได้เอาพระพุทธรูปทองคำองค์เล็กๆ เย็บติดที่หมวกเด็กเป็นแถวหลายองค์ แต่คนที่เก่งทางหนังสือปักที่หมวกลูกของตนเป็นรูปดอกไม้ เพราะไม่เชื่อว่าการเอาพระพุทธรูปติดที่หมวกจะนำโชคดีมาสู่เด็กได้ เด็กทั้งสองจึงมีที่แตกต่างกันเพียงเท่านี้
>
> (สายโลหิต 2535 : 363)

แม้ว่าภรรยาทั้งสองคนของเสือหวางจะมีความเชื่อที่แตกต่างกันในเรื่องสิ่งศักดิ์สิทธิ์ แต่ก็จะเห็นได้ว่ายังคงให้ความสำคัญกับสีแดงอยู่เหมือนกัน ชาวจีนนิยมให้ทารกเกิดใหม่ แต่งตัวด้วยสีแดง ดังเช่นที่อารีย์ พรหมรอด กล่าวว่า

> หลักฐานทางประวัติศาสตร์นั้น คนจีนในอดีตมีความคิดว่า “红” hong นั้นเป็นสีที่มาจากสีของดวงอาทิตย์หรือสีของไฟที่ให้ความอบอุ่นแก่มนุษย์ ดังนั้น สีแดง “红” hong จึงเป็นสีที่คนจีนชื่นชอบมาแต่ยุคโบราณ จาก “สีแดง” “红 ” hong ผู้คนสามารถนึกคิดเชื่อมโยงไปถึงดวงอาทิตย์ และไฟ เนื่องจากดวงอาทิตย์และไฟนั้นสามารถนำแสงสว่างความอบอุ่น รวมถึงความสุขมาสู่ผู้คนได้ ดังนั้น คนจีนตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบันจึงชอบใช้ “สีแดง” มาเป็นสัญลักษณ์ของความสุข ความเป็นสิริมงคล ความปีติยินดี ความคึกคัก ความมีชีวิตชีวา จากสิ่งเหล่านี้คนจีนจึงใช้ “สีแดง” สื่อความหมายเกี่ยวกับงานมงคล การเฉลิมฉลอง และใช้เป็นสัญลักษณ์แห่งการปฏิวัติ ความเจริญรุ่งเรือง ความก้าวหน้า การประสบความสำเร็จ ความมีหน้ามีตา หรือความมีชื่อเสียงในสังคม เป็นต้น
>
> (อารีย์ พรหมรอด 2555 : 41)

ชาวจีนเชื่อว่า สีแดง เป็นสัญลักษณ์ของความสุข สิริมงคล ความเจริญก้าวหน้า และเรื่องดีๆ ดังนั้น ภรรยาของเสือหวางจึงให้บุตรที่เกิดใหม่แต่งกายด้วยชุดสีแดง

ประเพณีการแต่งงาน

ประเพณีการแต่งงานเป็นสามีภรรยากันในประเทศจีนนั้น เริ่มมีงานพิธีขึ้นเมื่อครั้งราชวงศ์จิว มีพิธีสวมหมวกเครื่องแต่งตัว พิธีแต่งงานบ่าวสาว พิธีเยี่ยมเยือน พิธีประชุมเลี้ยงดูผู้ใหญ่ พิธีเลี้ยงแขก พิธีเชิญผู้ใหญ่ เหล่านี้เป็นต้น (ลัทธิธรรมเนียม ภาคที่ 2 และภาคที่ 23 2498 : 31)

ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต ได้กล่าวถึงประเพณีการแต่งงานไว้ในตอนเปิดพินัยกรรมของหวางหลุง ตอนที่พี่ชายหาภรรยาให้กับเสือหวาง ตอนเสือหวางกลับมาเข้าพิธีแต่งงาน และงานเลี้ยงหลังจากที่ทำพิธีแต่งงานเสร็จแล้ว ประเพณีการแต่งงานมีขั้นตอนดังต่อไปนี้ การหาคู่ครอง การทาบทามสู่ขอเจ้าสาว การเคารพหลุมฝังศพของบิดาก่อนเข้าพิธีแต่งงาน และการกินเลี้ยงหลังเสร็จพิธีแต่งงาน

การหาคู่ครอง

ชาวจีนถือว่าบิดามารดาจะต้องเป็นผู้เลือกคู่ครองให้กับบุตรชายของตนเอง และบุตรชายก็ควรแต่งงานเพื่อที่จะได้ให้กำเนิดบุตรต่อไปอีก เป็นการสืบสายวงศ์ตระกูลออกไปเรื่อยๆ แต่เมื่อสิ้นบิดามารดาเสียแล้ว หน้าที่นั้นก็จะตกไปอยู่กับพี่ชายซึ่งดำรงตำแหน่งแทนบิดาผู้ล่วงลับไปแล้ว

ตอนที่นายหลิวซึ่งเป็นพ่อตาของพี่ชายใหญ่ กล่าวกับพี่ชายทั้งสองของเสือหวาง ตอนที่ได้รับเชิญให้มาจัดการแบ่งมรดกของหวางหลุงแก่คนในครองครัวของเขา ดังตอนต่อไปนี้

> ...แต่เนื่องจากนี้นายหลิวจึงตัดสินให้พี่ชายทั้งสองเตรียมเงินไว้จำนวนหนึ่งสำหรับแต่งงานน้องชาย เพราะเมื่อเกิดบิดาถึงแก่กรรมแล้วก็ตกเป็นหน้าที่ของพวกพี่ๆ
>
> (สายโลหิต2535 : 64)

หน้าที่การหาคู่ครองให้กับบุตรเป็นหน้าที่ของบิดามารดา แต่ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนี้ เราจะพบว่าบิดามารดาของเสือหวางได้เสียชีวิตไปแล้ว เสือหวางก็เหลือแต่เพียงพี่ชายทั้งสองคน พี่ชายจึงได้ทำหน้าที่แทนบิดามารดาในการหาคู่ครองให้เสือหวาง

การทาบทามสู่ขอเจ้าสาว

ขั้นตอนต่อมาคือ ผู้ใหญ่ทางฝ่ายผู้ชายจะต้องเป็นผู้ไปดูตัวและทาบทามผู้หญิงที่บ้านของเธอ โดยจะต้องมีสินสอดทองหมั้นไปสู่ขอด้วย ดังข้อความที่พี่ชายคนรองพูดกับภรรยาของตนให้ไปจัดการสู่ขอเจ้าสาวให้เสือหวาง ดังความต่อไปนี้

> "ดีแล้ว ดีแล้ว ฉันจะต้องกลับไปร้านละ อย่าลืมนะ จัดการให้เสร็จภายในเดือนสองเดือนนี้แหละ อย่าให้เขาเรียกเงินแพงนัก เพราะยังไงเสียก็คงไม่พ้นไปจากความรับผิดชอบของเราได้"
>
> (สายโลหิต 2535 : 329)

เมื่อบิดามารดาเสียชีวิตแล้ว การดำเนินงานจัดพิธีการแต่งงาน จึงตกเป็นหน้าที่ของพี่ชายที่จะต้องรับผิดชอบแทนบิดามารดา ทั้งเรื่องการไปสู่ขอเจ้าสาว การกำหนดวันเวลาที่จะจัดงาน รวมถึงต้องชำระค่าใช้จ่ายในการจัดงานแต่งงานของน้องชายด้วย ทั้งเรื่องสินสอด และอาหารที่จัดเลี้ยงรับรองแขกที่มาร่วมงาน

การเคารพหลุมฝังศพของบิดาก่อนเข้าพิธีแต่งงาน

หลังจากการทาบทามสู่ขอเจ้าสาวแล้ว ก่อนการแต่งงานผู้เป็นบุตรต้องไปทำความเคารพบิดาตามขนบธรรมเนียมประเพณี เช่นตอนที่เสือหวางกลับมาเข้าพิธีแต่งงานกับหญิงสาวที่พี่ชายทั้งสองจัดหาไว้ให้ ดังข้อความต่อไปนี้

> พอมาถึงก็ตรงไปยังบ้านพี่ใหญ่ เนื่องจากว่าพิธีแต่งงานจะต้องประกอบที่นั่น เมื่อได้ทักทายปราศรัยกันตามสมควรแล้ว เสือหวางก็เอ่ยขึ้นทันทีว่า ก่อนแต่งงานเขาจะต้องปฏิบัติหน้าที่ของเขา กล่าวคือ ไปเคารพหลุมฝังศพบิดาเสียก่อน เรื่องนี้ทุกคนก็เห็นชอบด้วย...
>
> (สายโลหิต2535 : 330)

การกินเลี้ยงหลังเสร็จพิธีแต่งงาน

ขั้นตอนสุดท้ายคือ ระหว่างพิธีแต่งงาน เจ้าบ่าวเจ้าสาวต้องทำการเคารพญาติผู้ใหญ่และผู้ร่วมงานคนอื่นๆ รวมถึงร่วมดื่มกินกับแขกที่มาร่วมงานด้วย

> ...เขามองดูเหลียงฮวาเพียงครั้งเดียวในขณะที่ยืนจะทำความเคารพพี่ชายและคนอื่นๆ ตามประเพณี และเห็นได้ว่าหล่อนอ้วนอึดอัดเต็มทน
>
> (สายโลหิต 2535 : 335)

> เมื่อถึงคราวกินเลี้ยง เสือหวางก็ไม่ใคร่ได้แตะต้องอาหาร และเมื่อพี่ชายใหญ่พูดจาตลกคะนองขึ้น ซึ่งอันที่จริงถึงแม้จะเป็นการแต่งงานครั้งที่สอง ก็ยังมีเรื่องสนุกสนานที่จะพูดจากันได้มาก บรรดาแขกจะหัวร่อต่อกระซิก แต่พอเห็นหน้าบูดบึ้งของเสือหวาง ต่างคนต่างก็เงียบงันกันไป เขามิได้พูดจาอะไรเลยในการเลี้ยงอาหารเนื่องในงานแต่งงานของเขา นอกจากเมื่อมีคนยกเหล้ามาก็รีบรับไว้โดยเร็วเหมือนคนที่กระหายเต็มที...
>
> (สายโลหิต 2535 : 335)

ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนี้ไม่ได้กล่าวถึงพิธีการแต่งงานที่ชัดเจน แต่กล่าวถึงพิธีเลี้ยงหลังเสร็จพิธีแต่งงานแล้ว โดยปรากฏเพียงเสือหวางซึ่งเป็นเจ้าบ่าว ไม่ได้มีการพูดถึงเจ้าสาวและแขกฝ่ายเจ้าสาวของเขาเลย

ประเพณีการตาย

ความตายเป็นของลึกลับเกี่ยวกับคนเป็น คนที่อยู่ร่วมกันเห็นกันอยู่หลัดๆ เมื่อมาพลัดพรากตายจากไป เราก็อาลัยและใจหาย รู้สึกว่าความคุ้นเคยที่มีอยู่มาขาดสะบั้น ไม่มีวันได้พบปะกันอีก เมื่อได้เห็นเขาเอาศพเข้าโลง มีพิธีรีตรองเกี่ยวกับเรื่องทำศพ เห็นคนร้องไห้ หรือได้ยินเสียงพระสวดเลื่อนลอยมาตามลมในเวลาดึกสงัด ก็เกิดความหดหู่เยือกเย็นใจ (เสฐียรโกเศศ 2551 : 110)

ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต จะพบประเพณีการตายในตอนงานศพของหวางหลุง ประเพณีการตาย มีขั้นตอนคือ การนิมนต์พระมาสวด การแห่ศพผู้เสียชีวิตไปฝังที่สุสาน การร้องไห้ การแต่งกายไว้ทุกข์ และการปลดทุกข์

การนิมนต์พระมาสวด

การสวดพระอภิธรรมเป็นเรื่องสอนคนเป็น สำหรับจะได้พิจารณาในมรณานุสสติกัมมัฏฐาน แต่ความประสงค์ที่ดีนี้กลายมาเป็นพิธีเท่านั้น เพราะการสวด คนส่วนมากไม่เข้าใจคำแปล ลางทีอาจจะเข้าใจผิดคิดไปว่าสวดให้แก่ผู้ตายก็มี ที่จริงก็ไม่ผิด เพราะเมื่อไม่มีใครตายก็ไม่มีสวดกัน ลางท่านเห็นว่าที่มีพระสวด ต้องการไม่ให้เงียบเหงา เป็นการเฝ้าศพนั่นเอง (เสฐียรโกเศศ 2551 : 181)

ในงานศพของหวางหลุงนั้นจะมีพระมาสวดส่งวิญญาณหวางหลุงทุกๆ เจ็ดวัน จนครบเจ็ดสัปดาห์ ดังข้อความต่อไปนี้

> วิญญาณทั้งเจ็ดได้ออกจากร่างท่านผู้ตายไปอีกแล้ว ที่ละหนึ่งๆ ทุกๆ เจ็ดวัน หัวหน้าพระไปหาพวกลูกๆ ของหวางหลุง พร้อมกับรายงานว่า “วิญญาณออกจากร่างท่านผู้ตายไปอีกหนึ่งแล้ว” แล้วพวกลูกๆ ก็ถวายเงินแก่พระทุกครั้งที่มาบอกดังนี้

(สายโลหิต 2535 : 43)

ทุกครั้งที่มีพระมาสวด เพื่อส่งวิญญาณของหวางหลุง ลูกๆของหวางหลุงก็จะถวายเงินแก่พระ น่าจะเพื่อเป็นค่าเสียเวลาและค่าเดินทางสำหรับพระที่มาสวด

การแห่ศพผู้เสียชีวิตไปฝังที่สุสาน

การแห่ศพผู้เสียชีวิตไปฝังที่สุสาน จะเป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้ที่เสียชีวิตเป็นผู้มั่งมี เพราะว่าในขบวนแห่นั้นจะต้องมีข้าวของเครื่องใช้และผู้ร่วมในขบวนแห่มากมาย

> ครั้นทุกคนไปประจำหน้าที่ของตนแล้ว ในที่สุดโลงขนาดมหึมาก็เคลื่อนออกมาสู่ลานบ้าน เอาเชือกปอสอดลอดเข้าข้างใต้แล้วเอาไม้คานสอด และคนหามเอาไหล่แบกไม้คาน ยังมีเกี้ยวสำหรับวิญญาณของหวางหลุงอีกด้วย ภายในเกี้ยวนี้เอาสมบัติบางอย่างของผู้ตายวางไว้ อาทิเช่นกล่องยาซึ่งเคยใช้สูบมาหลายปี เสื้อผ้าที่เคยสวมและรูปซึ่งลูกๆ ได้จ้างช่างมาเขียนหลังจากที่ล้มเจ็บลงแล้ว เพราะแต่ก่อนร่อนชะไรก็ไม่เคยเขียนไว้เลย...
>
> (สายโลหิต 2535 : 49)

ในขบวนแห่นี้ลูกของหวางหลุงได้จัดให้เป็นขบวนแห่ที่ยิ่งใหญ่ มีทั้งข้าวของเครื่องใช้ต่างๆมากมาย บรรดาบุตรหลาน ภรรยา สะใภ้ และยังมีผู้คนซึ่งรับจ้างมาเดินขบวน อีกทั้งยังมีชาวบ้านให้ความสนใจมาร่วมดูขบวนแห่ศพนี้มากมาย เพราะว่าต่างก็ชื่นชมในตัวของหวางหลุง ที่ขยันหมั่นเพียรจนสามารถมีที่ดินและเงินทองมากมายให้ลูกหลานได้ใช้

การร้องไห้

ธรรมเนียมจีน เวลายกอาหารไปเซ่นศพ พวกลูกหลานจะร้องไห้สะอึกสะอื้นกันเป็นอย่างมาก ปากก็พร่ำรำพันถึงคุณความดีผู้ตายอย่างเรื่อยเจื้อย เกินกว่าร้องไห้อาลัยรักตามธรรมดา เพราะพอออกมาพ้นศพแล้ว ก็หายโศกเศร้าได้ทันที (เสฐียรโกเศศ 2551 : 185)

ในขบวนแห่ศพหวางหลุงไปยังสุสาน บรรดาบุตรสะใภ้ของหวางหลุงทุกคนก็ร้องไห้ไปตลอดเส้นทางไปยังสุสาน

> ส่วนพวกบุตรสะใภ้ของหวางหลุงนั้น ทุกคนร้องไห้กันอย่างปกติ สะใภ้คนใหญ่ร้องไห้พอสถานประมาณ ยกผ้าเช็ดหน้าเช็ดตาเป็นครั้งคราว อันที่จริงก็ไม่ใช่สิทธิของหล่อนที่จะร้องไห้มากมายเหมือนอย่างเหลียงฮวา...
>
> (สายโลหิต 2535 : 50)

เหลียงฮวา คือภรรยาน้อยของหวางหลุง จะเห็นได้ว่า ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนี้ เราจะพบแต่ผู้หญิงที่ร้องไห้ให้กับผู้ตาย ไม่ปรากฏว่ามีผู้ชายคนใดร้องไห้ให้กับผู้ตายเลย น่าจะเพราะว่าผู้หญิงร้องไห้เก่งกว่าผู้ชาย การร้องไห้ของผู้ที่อยู่เบื้องหลังผู้ตายทำให้วิญญาณผู้ตายรู้สึกว่าตนเองได้รับการเอาใจใส่

การแต่งกายไว้ทุกข์

การไว้ทุกข์แต่เดิมนั้น น่าจะเกิดมาจากความกลัวผีมากกว่าอย่างอื่น จึงพยายามแต่งเนื้อแต่งตัวให้ผิดไปจากธรรมดา เป็นการปลอมแปลงเพื่อมิให้ผีรู้หรือจำได้ (สมชาย พุ่มสอาด 2511 : 2)

ประเพณีการไว้ทุกข์ เมื่อมีคนในครอบครัวเดียวกันเสียชีวิตลง ต้องมีพิธีการไว้ทุกข์ตามธรรมเนียม และสวมใส่เสื้อผ้าที่สีสันไม่ฉูดฉาด ดังข้อความต่อไปนี้

> “จะมีพระมาสวดส่งวิญญาณพ่อขึ้นสวรรค์ด้วย และจะมีพวกรับจ้างไว้ทุกข์กับพวกแต่งแดงแต่งเหลือง ซึ่งถือข้าวของต่างๆ ที่เราเตรียมไว้ให้พ่อเอาไปใช้เมื่อวิญญาณออกจากร่างไปแล้ว เรามีบ้านสร้างด้วยไม้ปิดกระดาษทองเตรียมไว้พร้อมแล้วในห้องโถงหลังหนึ่งเหมือนบ้านหลังนี้ ส่วนอีกหลังหนึ่งเหมือนหลังที่อยู่ในเมือง บ้านสองหลังนี้จะมีเครื่องเรือน บ่าวไพร่ เกี้ยว และทุกสิ่งที่พ่อจำเป็นต้องใช้ ทำด้วยฝีมือประณีต ปิดกระดาษสีต่างๆ สวยจนฉันกล้าสาบานได้ทีเดียวว่า เมื่อเอาไปเผาตรงหน้าที่ฝังศพพ่อและส่งไปให้พ่อใช้แล้ว คนอื่นๆ จะไม่มีใครมีสวยเท่าพ่อเลย...”
>
> (สายโลหิต 2535 : 34)

ชาวจีนเชื่อว่า หลังจากเสียชีวิตแล้ว วิญญาณจะไปอยู่อีกที่หนึ่งซึ่งมีการใช้ชีวิตประจำวัน เหมือนกับตอนที่ยังมีชีวิตอยู่ ดังนั้น จึงมีการเผาสิ่งของต่างๆ ไปให้แก่คนตาย เพื่อให้นำไปใช้ในโลกอื่น

นอกจากนั้นจะต้องมีการไว้ทุกข์โดยสวมใส่เสื้อผ้าที่สีสันไม่ฉูดฉาด และไม่แต่งกายด้วยผ้าแพรหรือสวมใส่เครื่องประดับจำพวกเพชรนิลจินดา น่าจะเป็นเพราะผ้าแพรและอัญมณีเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความสุขและการเฉลิมฉลอง

> บุตรทั้งสามคนจะต้องสวมรองเท้า**ขาว**อยู่ร้อยวัน หลังจากนั้นจะต้องสวมแต่สีมอหรือสีอื่นที่ไม่ฉูดฉาด แต่ทุกคนจะสวมเครื่องแต่งตัวแพรไม่ได้ ไม่ว่าบุตรหรือภรรยาหวางหลุง จนกว่าจะครบกำหนดสามปี และทำกลักสุดท้ายสำหรับบรรจุวิญญาณหวางหลุงสำเร็จ จารึก แล้วนำไปประดิษฐานยังที่ซึ่งถูกต้องในหมู่**กลัก**บรรจุวิญญาณของพ่อแม่ปู่ย่าตายาย
>
> (สายโลหิต2535 : 53)

การที่ญาติของผู้เสียชีวิตต้องสวมรองเท้าสีขาวสำหรับพิธีไว้ทุกข์นั้น เพราะชาวจีนเชื่อว่าสีขาว หมายถึง สีแห่งความโศกเศร้า สีแห่งความสงบ (พรพรรณ จันทโรนานนท์ 2546 : 77) และกลัก คือ กล่องที่ทำขึ้นสำหรับบรรจุวิญาณของผู้เสียชีวิต ตามความเชื่อของชาวจีน จะมีการเขียนคำจารึกลงนามของผู้เสียชีวิตลงที่กล่องด้วย

นี่คือหน้าที่ของบุตรและภรรยาของผู้เสียชีวิตที่จะต้องปฏิบัติตามประเพณีโดยครบถ้วน ข้อความข้างต้นนี้เป็นคำแนะนำของภรรยาของพี่ชายคนโต ในตอนที่จัดเตรียมงานศพของหวางหลุง เพราะพี่ชายคนโตเกิดและเติบโตท่ามกลางไร่นาและหมู่บ้าน ไม่ประสีประสากับการจัดการธุระที่เป็นงานเป็นการสำคัญเช่นที่คนในเมืองเขาทำกัน ภรรยาของเขาจึงได้บอกเขาทุกอย่างเท่าที่ควรจะเป็น และพี่ชายคนโตก็นำเอาคำแนะนำจากภรรยาไปสั่งการอีกทอดหนึ่ง เสมือนว่าตนเองเป็นคนคิดเองทั้งหมด

การปลดทุกข์

หลังจากครบกำหนดการไว้ทุกข์แล้ว ก็ต้องมีพิธีปลดทุกข์ ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต เราจะพบวิธีการปลดทุกข์ในงานของหวางหลุง ดังข้อความต่อไปนี้

> บรรดาบุตรหลานและผู้สนิทชิดเชื้อของหวางหลุง ซึ่งได้แต่งกายไว้ทุกข์กันมาครบกำหนดสามปีแล้ว ในวันนั้นต่างก็แต่งกันโอ่อ่าล้วนแพรพรรณอันงดงาม ส่วนพวกผู้หญิงก็แต่งสีแดงฉูดฉาด ทุกคนต่างเอาเครื่องผ้าไว้ทุกข์สวมทับอีกทีหนึ่ง พากันเดินออกจากประตูใหญ่ตามธรรมเนียม ในท้องที่แถบนั้น ณ ที่นั้น มีเหรียญเงินเหรียญทองซึ่งทำด้วยกระดาษและพระผู้สวดทำพิธีเตรียมไว้อย่างพร้อมเพรียงแล้ว พวกที่ทำพิธีก็ช่วยกันเผากระดาษ ในระหว่างที่เปลวเพลิงกำลังลุกโชติช่วงอยู่นั่นเอง เขาเหล่านั้นก็เปลื้องเครื่องไว้ทุกข์ยืนเด่นอยู่ภายใน เครื่องแต่งกายอันล้วนอร่ามตาตามที่เตรียมสวมไว้แล้วชั้นใน
>
> (สายโลหิต2535 : 83)

ขั้นตอนของการปลดทุกข์เริ่มจาก สมาชิกในครอบครัวทุกคนจะสวมใส่เสื้อผ้าสีสันฉูดฉาด และสวมเสื้อผ้าไว้ทุกข์ทับไว้ด้านนอกอีกชั้นหนึ่ง เมื่อเดินทางมาถึงสถานที่ที่ได้เตรียมไว้เพื่อทำพิธี พระสงฆ์ก็จะสวดมนต์และสมาชิกในครอบครัวก็ช่วยกันเผากระดาษ หลังจากเผากระดาษเรียบร้อยแล้วก็จะถอดเสื้อไว้ทุกข์ออก แสดงให้เห็นเสื้อผ้าอันสวยงามภายในซึ่งแสดงถึงความสุขและการเฉลิมฉลอง ก็เป็นอันเสร็จพิธี

การไว้ทุกข์กระทำเพื่อเป็นการแสดงความเสียใจต่อการจากไปของบุคคลในครอบครัว โดยกำหนดระยะเวลาในการไว้ทุกข์ขึ้นอยู่กับประเพณีของแต่ละท้องถิ่น ดังเช่นที่สมชาย พุ่มสอาด ได้กล่าวไว้ว่า

> กำหนดเวลาการไว้ทุกข์ ลูกหลานต้องไว้ทุกข์ 3 ปี ก็เป็นอันออกทุกข์ได้ แต่อย่างน้อยมักเป็น 1 ปี ที่กล่าวว่าต้องไว้ทุกข์ 3 ปีออกทุกข์นั้น ตรงกับประเพณีของจีนและญวน เข้าใจว่าคงได้แบบอย่างมาจากจีน การที่จีนนับ 3 ปี ก็เป็นแต่ชื่อเท่านั้น เวลานับจริงๆ คิดเพียง 27 เดือน คือเมื่อพ้น 24 เดือน นับจากวันตาย ลูกหลานจะออกทุกข์ใหญ่ เปลี่ยนไว้ทุกข์น้อยแทน 3 เดือนก็เป็นอันออกทุกข์ได้
>
> (สมชาย พุ่มสอาด 2511 :7)

การไว้ทุกข์เป็นประเพณีที่ปฏิบัติสืบต่อกันมาเป็นเวลานาน คนทุกชาติ ทุกภาษาต่างมีการไว้ทุกข์ให้กับผู้ตายในรูปแบบของตนเอง แต่ทุกรูปแบบของการไว้ทุกข์ล้วนแสดงออกถึงความไว้อาลัยแก่ผู้ตายทั้งสิ้น

นอกจากประเพณีทีเกี่ยวกับชีวิตแล้ว ยังพบประเพณีอื่นๆที่ปรากฏอยู่ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตอีก คือ การให้เกียรติผู้อาวุโส ประเพณีการรัดเท้า และการแต่งงานแบบคลุมถุงชน

ประเพณีอื่นๆ ที่ปรากฏในวรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต

การให้เกียรติผู้อาวุโส

ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต เราจะพบตอนที่มีการแสดงถึงการให้เกียรติผู้อาวุโสหลายตอน ทั้งตอนที่เสือหวางพบพี่ชาย ลูกชายของหวางหลุงเชิญลูกของลูกศิษย์ขงจื่อมาเขียนชื่อของหวางหลุงลงบนกล่องที่ใช้บรรจุวิญญาณของหวางหลุง และตอนที่ผู้คนทั่วไปพบลูกชายของหวางหลุง การให้เกียรติผู้อาวุโสเป็นไปตามลำดับคือ

ตามวัยวุฒิ

ผู้ที่มีอาวุโสกว่าย่อมได้รับความเคารพและมีสิทธิเหนือผู้ที่มีอาวุโสน้อยกว่าในทุกๆเรื่อง ชาวจีนให้ความสำคัญกับเรื่องนี้มาก เช่นตอนที่พี่ชายคนที่สองพาหลานชายมาให้เสือหวางตามคำขอของเขา

> พอเห็นญาติพี่น้องเข้ามาหา เสือหวางลุกขึ้นกระวีกระวาดร้องสั่งทหารที่คอยรับใช้ให้นำเหล้าและกับแกล้มมาเลี้ยงดู พร้อมกับกระทำคารวะพี่ชาย พี่ชายกระทำความเคารพตอบ บอกให้เด็กทั้งสองกระทำความเคารพ ครั้งแล้วทุกคนก็นั่งตามศักดิ์เด็กผู้ใหญ่

> น้องชายคนกลางนั่ง ณ ที่สูงสุด รองลงมาคือเสือหวางน้องเล็ก ส่วนเด็กทั้งสองก็นั่งลดหลั่นลงไปอีก ครั้นคนใช้รินเหล้าให้ทั่วถึงกันแล้ว เสือหวางก็หันไปเพ่งดูหลานชายของตน
>
> (สายโลหิต2535 : 115)

แม้ว่าเสือหวางจะเป็นนายพล เป็นหัวหน้าใหญ่ มีทหารอยู่ในปกครองของตนมากมาย แต่เมื่อพบกับพี่ชาย ซึ่งมีอายุมากกว่า เขาก็แสดงความเคารพพี่ชายตามลำดับวัยวุฒิ ทั้งได้จัดเตรียมอาหารและเครื่องดื่มต่างๆ มาเลี้ยงดูพี่ชายเป็นอย่างดี อีกทั้งยังแต่งกายอย่างสุภาพ และคารวะพี่ชายเป็นการแสดงความเคารพด้วย

ตามคุณวุฒิ

คือการนับถือผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ชาวจีนให้ความเคารพผู้ที่มีความรู้และนับถือขงจื๊อเป็นอาจารย์ผู้ยิ่งใหญ่ ดังนั้น เมื่อมีใครซึ่งได้ร่ำเรียนกับขงจื๊อหรือเพียงมีส่วนเกี่ยวข้องกับตำราของขงจื๊อก็จะได้รับความเคารพนับถือจากผู้คนทั่วไป ดังข้อความต่อไปนี้

> ไม่มีผู้ใดคงแก่เรียนยิ่งไปกว่าบุตรของชายชราศิษย์ขงจื๊อ ซึ่งครั้งหนึ่งเคยเป็นครูพวกเขามา ผู้ซึ่งเมื่อครั้งยังหนุ่มอยู่ได้เคยเดินทางไปสอบไล่ยังเมืองหลวง จริงอยู่ เขาสอบไม่ได้ แต่ก็ยังนับว่าเป็นคนคงแก่เรียนยิ่งกว่าผู้ที่ไม่เคยไปสอบเสียเลย ชายชราคนนี้ได้ถ่ายวิชาความรู้ทั้งหมดให้แก่บุตร และบุตรคนนี้ก็เป็นนักศึกษาด้วย
>
> (สายโลหิต 2535 : 84)

แม้ว่าชายคนนี้จะเป็นเพียงบุตรชายของศิษย์ขงจื๊อ แค่เขามีความรู้เกี่ยวกับตำราของขงจื๊อก็ได้รับการเชื้อเชิญจากลูกชายของหวางหลุงให้มาทำการเขียนคำจารึกลงนามหวางหลุงบนกลักที่ไว้บรรจุวิญญาณของหวางหลุงแล้ว ชาวจีนนับถือลูกศิษย์ของขงจื๊อ เทียบเท่ากับตัวของขงจื๊อเอง

ตามฐานะทางสังคม

ผู้ใดที่เกิดมาในครอบครัวที่ร่ำรวย ก็มักจะได้รับความเคารพนับถือจากผู้คนทั่วไป เพราะถือว่ามีบุญหนักศักดิ์ใหญ่ ไปที่ใดก็มีแต่คนมาทำความเคารพ ทั้งคนที่อาวุโสมากกว่าและอาวุโสน้อยกว่า ดังเช่นลูกชายของหวางหลุง

> ...หลังจากพี่ชายได้ชำระค่าอาหาร ค่าเหล้า ตลอดจนรางวัลคนใช้เป็นพิเศษเรียบร้อยแล้ว ก็ชวนกันออกจากร้านน้ำชานั้นไป มีคนลุกขึ้นกระทำคารวะเพื่อให้คนทั้งหลายเห็นว่า

> ตนรู้จักมักคุ้นกับพี่น้องทั้งสองนี้หลายต่อหลายคนสำหรับสองพี่น้องนั้น พี่ชายใหญ่ก้มศีรษะรับแก่ทุกๆ คน เพราะเขาเป็นคนชอบให้มีผู้ชอบยกยอ แต่ฝ่ายน้องชายเดินก้มหน้าโน้มศีรษะรับการคารวะบ้างพอควร
>
> (สายโลหิต 2535 : 106)

ลูกชายของหวางหลุงเป็นบุคคลที่ทุกคนเคารพนับถือ และเป็นที่รู้จักของผู้คนมากมายว่าเป็นผู้ร่ำรวย ทุกคนต่างอยากจะแสดงตัวว่ารู้จักกับพวกเขา เพราะจะได้มีหน้ามีตาไปด้วยเหตุว่าตนเองนั้นรู้จักกับคนที่ร่ำรวย

ประเพณีการรัดเท้า

ประเพณีการรัดเท้าเริ่มต้นมาจากความเชื่อที่ว่า ผู้หญิงรัดเท้าจะมีคุณค่า คู่ควรที่จะได้แต่งงานมีครอบครัว แต่อีกด้านหนึ่งก็จะเห็นได้ว่าการรัดเท้านั้นทำให้ผู้หญิงถูกจำกัดสิทธิของตนเอง เพราะไม่สามารถเดินได้อย่างสะดวกสบาย ดังเช่นที่ปารวี ไพบูลย์ ได้กล่าวว่า

> ประเพณีการรัดเท้าคาดว่าเริ่มขึ้นในศตวรรษที่ 10 บางทฤษฎีของนักวิชาการชาวจีนรุ่นใหม่และชาวตะวันตกเห็นพ้องต้องกันว่า ประเพณีดังกล่าวมีแนวคิดมาจากลัทธิขงจื๊อคืออนุรักษ์นิยม ตีกรอบสังคมให้อยู่ภายใต้กฎระเบียบ กดทับสิทธิสตรีไว้ภายใต้อำนาจของบุรุษเพศ ทั้งยังบ่มเพาะเมล็ดพันธุ์ในการแบ่งแยกสิทธิหญิง ชายออกจากกันโดยสิ้นเชิง เชิดชูผู้ชายเป็นใหญ่ การพร่ำสอนให้ลูกสาวเชื่อฟังบิดา พี่ชาย น้องชาย แต่พอแต่งงานออกเหย้าออกเรือนไป พวกเธอก็ต้องเชื่อฟังและทำตามสามีอย่างเคร่งครัด และแน่นอนว่าเมื่อสามีลาโลกไปด้วยเหตุผลใดก็ตาม พวกเธอจำต้องเชื่อฟังลูกชายดุจเชื่อฟังสามี
>
> (ปารวี ไพบูลย์ยิ่ง 2544 : 40)

ประเพณีการรัดเท้าถูกประกาศยกเลิกในช่วงปลายศตวรรษที่ 19 สมัย ดร.ซุน ยัดเซ็น ขึ้นเป็นประธานาธิบดี

ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต ตอนช่วงท้ายเรื่อง แสดงให้ผู้อ่านเห็นถึงการเปลี่ยนแปลงของประเพณีวัฒนธรรมหลายอย่างรวมถึงเรื่องการรัดเท้าของสตรีด้วย จะเห็นได้ว่าวัฒนธรรมจากท้องถิ่นอื่นได้เข้ามาแทรกแซงความคิดความเชื่อเดิมๆ ของคนในท้องถิ่นบ้างแล้ว เช่น ภรรยาคนหนึ่งของเสือหวางที่พี่ชายคนโตเป็นผู้จัดหาให้ ดังข้อความที่ว่า

> “มีอยู่คนหนึ่ง เป็นสาวแก่ แต่ว่าเป็นคนดีมาก พ่อเขาเป็นนักศึกษา ลูกจึงพลอยมีความรู้ไปด้วย เพราะแกไม่มีลูกชายจึงไม่รู้ว่าจะสอนใครนอกจากลูกสาว ลูกสาวของแกคนนี้เป็นอย่างที่เราเรียกกันว่าสมัยใหม่ทีเดียว เช่นกับว่ามีวิชาความรู้และไม่รัดเท้า โดยเหตุที่

> เป็นคนแปลกกว่าใครๆ นี้เอง จึงยังไม่ได้แต่งงานจนกระทั่งบัดนี้ ไม่มีใครกล้าสู่ขอผู้หญิงชนิดนี้ไปให้แก่บุตรชายของตน ด้วยเกรงว่าจะลำบากภายหลัง แต่พี่ได้ยินว่าผู้หญิงชนิดนี้มีดาษดื่นในหัวเมืองภาคใต้ คงเป็นด้วยว่าเมืองที่เราอยู่เป็นเมืองโบราณเล็กๆ เท่านั้นเอง เราจึงไม่ใคร่เคยพบเห็นนัก พี่เคยเห็นเขาเดินไปตามถนนครั้งหนึ่ง แต่เขาแต่งตัวหรูหรานัก และมองใครอย่างไม่หลบสายตา พี่เลยไม่กล้ามองดูให้เต็มตา เวลานี้อายุก็คงอยู่ในราวยี่สิบห้าหรือยี่สิบหกเห็นจะได้ น้องคิดว่าน้องชายของเราจะชอบผู้หญิงชนิดนี้ไหม? ”
>
> (สายโลหิต2535 : 326)

พี่ชายทั้งสองคนของเสือหวาง ปรึกษากันเพื่อที่จะหาภรรยาให้กับเสือหวาง พี่ชายใหญ่จึงได้เสนอลูกสาวของนักศึกษาให้กับเสือหวาง ด้วยเธอผู้นี้ได้รับค่านิยมจากต่างชาติ และได้ร่ำเรียนหนังสือ มีวิชาความรู้ เธอจึงได้รับเอาแนวความคิดของต่างชาติเข้ามา และเปลี่ยนแปลงความคิดความเชื่อ และประเพณีอันยาวนานของสตรีจีนในเรื่องของการรัดเท้า โดยมองว่าการรัดเท้าเป็นการเอาเปรียบสตรี

การแต่งงานแบบคลุมถุงชน

สมัยก่อนบิดามารดาจะเป็นผู้หาคู่ครองไว้ให้กับบุตรของตน ชาย หญิงไม่สามารถมีสิทธิในการเลือกคู่ครองเองได้ ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนี้อยู่ในช่วงเปลี่ยนผ่านจากวัฒนธรรมดั้งเดิม และรับเอาวัฒนธรรมอื่นเข้ามา ตัวละครหนุ่ม สาวในวรรณกรรมเรื่องนี้จึงมีความคิดเห็นที่ต่างไปจากเดิม กล่าวคือมีความประสงค์ที่จะเลือกคู่ครองเอง เช่นบุตรชายคนโตของพี่ชายใหญ่ที่ไม่ยอมแต่งงานกับผู้หญิงที่บิดาหาไว้ให้

> เขามีอายุยี่สิบแปดปีแล้ว แต่ยังไม่ได้แต่งงานและยังไม่ได้หมั้น ที่กลายเป็นคนแปลกไปเช่นนี้ก็เนื่องจากว่าได้ไปเข้าโรงเรียนสมัยใหม่ในเมืองอยู่ราวปีหนึ่งหรือสองปี ได้รับความรู้ต่างๆ เป็นอันมาก และเรื่องหนึ่งในวิชาความรู้นั้นก็คือว่า การแต่งงานอย่างคลุมถุงชนตามธรรมเนียมโบราณเป็นสิ่งไม่ดี ชายหนุ่มทุกคนควรจะเลือกหญิงที่จะมาเป็นคู่ครองด้วยตนเอง อันเป็นหญิงที่ตนได้พบปะพูดจาและรักใคร่กันมาก่อน เหตุฉะนั้นเมื่อบิดาหาหญิงที่จะมาเป็นบุตรสะใภ้ให้ เด็กหนุ่มคนนี้จึงปฏิเสธไม่ยอมปฏิบัติตาม ยืนกรานอยู่ตลอดเวลาว่าตนจะหาภรรยาของตนเอง
>
> (สายโลหิต2535 : 392)

บุตรชายคนหัวปีของพี่ชายคนโตมีความเห็นว่าการที่บิดา มารดาหาคู่ครองให้กับบุตรนั้นเป็นขนบธรรมเนียมเก่าล้าสมัย เขาเป็นผู้ที่มีการศึกษา และเขาเห็นว่าผู้ที่ได้รับการศึกษาสูงทางหัวเมืองภาคใต้ ต่างก็ให้อิสระลูกชายในการเลือกภรรยาเองทั้งนั้น

สรุปและอภิปรายผล

วรรณกรรมเรื่อง สายโลหิต เป็นหนึ่งในวรรณกรรมชุด บ้านตึกดิน ซึ่งทำให้ผู้เขียนได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ และรางวัลโนเบล อีกทั้งยังได้รับการแปลเป็นภาษาต่างๆมากมาย และได้รับการตีพิมพ์หลายครั้ง

จากการศึกษาวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต ซึ่งเป็นวรรณกรรมที่สามารถอธิบายวิถีชีวิตของคนจีนได้อย่างชัดเจน อีกทั้งวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนี้ยังเป็นเล่มที่สองของวรรณกรรมชุดบ้านตึกดิน จากวรรณกรรมเรื่องสายโลหิต จะเห็นว่าได้รับความรู้เกี่ยวกับเรื่องวัฒนธรรมประเพณีที่เกี่ยวกับชีวิตของชาวจีน ในที่นี้สามารถจำแนกออกเป็น 4 ประเพณี คือ **ประเพณีการเกิด** จะมีการแต่งตัวให้บุตรที่เกิดใหม่ด้วยชุดสีแดง เพราะเชื่อว่า สีแดงจะนำพาความสุข ความเป็นสิริมงคล และเรื่องดีๆ เข้ามาในชีวิตมากมาย **ประเพณีการแต่งงาน** เริ่มตั้งแต่การหาคู่ครอง โดยบิดามารดาจะเป็นผู้เลือกคู่ครองให้กับบุตรของตนเอง แต่ในวรรณกรรมเรื่องสายโลหิตนี้ บิดามารดาของเสือหวางได้เสียชีวิตลงไปแล้ว พี่ชายจึงทำหน้าที่ในการหาภรรยาให้แทนบิดามารดาที่เสียชีวิตไป หลังจากเลือกคู่ครองได้แล้วก็จะเป็นขั้นตอนของการไปทาบทามสู่ขอเจ้าสาว ผู้ใหญ่ของทางฝ่ายชายจะเป็นผู้ไปทาบทามผู้หญิงที่บ้านของเธอ พร้อมกับสินสอดทองหมั้น ก่อนทำพิธีแต่งงานก็ต้องทำการเคารพบิดาเสียก่อนตามธรรมเนียมประเพณี หลังจากเสร็จสิ้นพิธีแต่งงานแล้ว ก็ต้องมีการจัดเลี้ยงเพื่อรับรองแขกที่มาร่วมแสดงความยินดีด้วย และ**ประเพณีการตาย** หลังจากมีคนในครอบครัวเสียชีวิต ญาติของผู้เสียชีวิตก็จะนิมนต์พระมาสวดส่งดวงวิญญาณของเขา เมื่อครบกำหนดถึงวันฝังแล้ว ญาติของผู้เสียชีวิตก็จะจัดขบวนแห่ร่างของผู้เสียชีวิตไปฝังยังสุสาน ในขบวนแห่จะมีข้าวของเครื่องใช้มากมายเพื่อเผาส่งไปให้ใช้ อีกทั้งในขบวนแห่บรรดาญาติจะต้องร้องไห้ให้กับผู้เสียชีวิต เป็นการแสดงถึงการเอาใจใส่ต่อดวงวิญญาณของผู้เสียชีวิต ญาติของผู้เสียชีวิตจะต้องแต่งกายไว้ทุกข์จนครบตามกำหนดเวลา หลังจากนั้นก็จะมีพิธีปลดทุกข์ เพื่อให้ญาติของผู้เสียชีวิตสามารถกลับมาใช้ชีวิตได้ตามปรกติ แต่งกายด้วยเสื้อผ้าสีสันฉูดฉาดและสวมใส่เครื่องประดับได้

นอกจากนี้ยังพบวัฒนธรรมประเพณีอื่นๆ อีก คือ **การให้เกียรติผู้อาวุโส** แบ่งเป็นตามวัยวุฒิ คือให้เกียรติตามอายุ ผู้ที่มีอายุน้อยกว่าจะให้ความเคารพผู้ที่มีอายุมากกว่า ตามคุณวุฒิ คือนับถือผู้ที่มี

ความรู้ ความสามารถ และตามฐานะทางสังคม คือ นับถือผู้ที่เกิดมาในตระกูลที่ร่ำรวย **ประเพณีการรัดเท้า** เป็นการปลูกฝังความคิดให้ผู้หญิงจีนในสมัยนั้นเชื่อว่า ผู้หญิงที่รัดเท้าเป็นผู้หญิงที่มีคุณค่าคู่ควรแก่การได้แต่งงานมีครอบครัว แต่แท้ที่จริงแล้ว เป็นกลอุบายของผู้ชายที่ต้องการจำกัดสิทธิของผู้หญิง และ**การแต่งงานแบบคลุมถุงชน** เป็นผลพวงจากหลักคำสอนของขงจื่อที่ว่าบุตรต้องเชื่อฟังบิดามารดา ดังนั้นชายหรือหญิงจึงไม่สามารถเลือกคู่ครองของตนเองได้ บิดามารดาเท่านั้นที่จะมีสิทธิเลือกคู่ครองให้กับบุตรของตน

วัฒนธรรมประเพณีของชาวจีน มีที่มาจากหลักคำสอนของขงจื๊อเป็นส่วนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเคารพเชื่อฟังบิดา จะเห็นได้ว่าในทุกๆขั้นตอนชีวิตของชาวจีน จะต้องมีบิดาเป็นผู้กำหนด ปฏิเสธไม่ได้เลยว่าคำสอนของขงจื๊อมีอิทธิพลต่อชีวิตของชาวจีนอย่างมาก ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

บรรณานุกรม

ปารวี ไพบูรณ์ยิ่ง. **ย้อนรอยปริศนา รองเท้าดอกบัวทองคำ.** กรุงเทพฯ : มติชน, 2544.

แปลก สนธิรักษ์. **ระเบียบสังคม ประเพณี วัฒนธรรม ศาสนา.** มปป.

พรพรรณ จันทโรนานนท์. **วิถีจีน.** กรุงเทพฯ : แปลน พริ้นท์ติ้ง, 2546.

พิมุต รุจิรากูล. **ประเพณีและพิธีกรรม 4 ภาคของไทย.** กรุงเทพฯ : ครีเอทปุ๊คส์, 2554.

เพิร์ล เอส บั๊ค. **สายโลหิต**. แปลโดย สันตสิริ. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ดอกหญ้า, 2540.

ราชวรานุกูล, พระยา. (เรียบเรียง). **ประเพณีการแต่งงานแบบต่างๆ.** มปป. 2498.

สมชาย พุ่มสอาด. **ประเพณีการไว้ทุกข์.** พระนคร : ประจักษ์วิทยา, 2511

เสฐียร โกเศศ. (นามแฝง). **ประเพณีเกี่ยวกับชีวิต.** พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ : ศยาม, 2551.

อารีย์ พรหมรอด. **การศึกษาเรื่องคำบอกสีในภาษาจีน.** รายงานวิจัย. มหาวิทยาลัยศิลปากร, 2555.

ภาคผนวก

เรื่องย่อ เรื่องสายโลหิต

หลังจากหวางหลุงเสียชีวิตลง ได้มีการแบ่งทรัพย์สมบัติของเขาให้แก่ภรรยาและลูกๆของเขาทุกคน ลูกชายคนที่ 3 ของหวางหลุงหรืออีกชื่อหนึ่งที่ทุกคนขนานนามเขาคือ “เสือหวาง” เขาเป็นลูกชายคนเดียวที่ไม่ต้องการที่ดินหรือที่อยู่อาศัยของผู้เป็นบิดา หากแต่ต้องการเพียงตัวเงินเท่านั้น เขาต้องการใช้เงินจำนวนมาก เพื่อนำไปก่อตั้งกองทหารของตนเอง หลังจากที่เป็นนายทหารอยู่ในสังกัดของนายพลผู้หนึ่ง ซึ่งปัจจุบันได้กลายเป็นนายพลผู้เฒ่าที่หาความสุขความสำราญใส่ตัวไปวันๆเสียแล้ว

ในช่วงแรกของการก่อตั้งกองทหารของเสือหวางนั้น เขามีจำนวนทหารที่เต็มใจย้ายฝ่ายมาอยู่ในการดูแลของเขาเพียงไม่กี่นายเท่านั้น เขาต้องขอความช่วยเหลือจากพี่ชายคนโตและพี่ชายคนที่สองอยู่สม่ำเสมอในด้านการเงิน เพื่อนำไปจุนเจือกองทหารของเขา หลังจากที่เสือหวางสามารถก่อตั้งกองทหารของเขาได้เป็นรูปเป็นร่างแล้ว อาณาบริเวณและจำนวนทหารที่อยู่ในการดูแลของเขาก็มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น เขาต้องการบุคคลซึ่งมีสายโลหิตเดียวกับเขามาอยู่ในสังกัดของเขา เพราะเขาเชื่อว่าไม่มีผู้ใดที่จะไว้เนื้อเชื่อใจได้เท่ากับผู้ที่มีสายโลหิตเดียวกัน แต่ติดที่เสือหวางนั้นไม่มีภรรยาและบุตรสืบสายโลหิต เขาจึงได้ตัดสินใจขอบุตรชายจากพี่ชายคนโตและพี่ชายคนที่สองของเขามาเป็นบุตรบุญธรรม

เนื่องจากเสือหวางเป็นนายพลที่มีความยุติธรรมและไม่ข่มเหงราษฎรเหมือนอย่างทหารอื่นทั่วไป ทำให้ประชาชนที่อยู่ในบริเวณพื้นที่ที่เสือหวางดูแลอยู่นั้น ให้ความเคารพนับถือเสือหวางเป็นอย่างมาก ตัวอย่างเช่น ทุกครั้งที่เสือหวางนำกองทหารของตนเข้าพักที่หมู่บ้านใด เขาจะกำชับทหารทุกนายของเขาอย่างจริงจังว่าห้ามหยิบฉวยสิ่งของตามใจชอบ โดยไม่ชำระเงินให้แก่เจ้าของร้าน และ ห้ามบังคับขืนใจผู้หญิงเป็นอันขาด หากเขารู้ว่าใครฝ่าฝืนคำสั่งของเขา เขาจะฆ่าทหารนายนั้นโดยทันที

เสือหวางใฝ่ฝันที่จะมีบุตรชายเป็นของตนเอง เพื่อให้มาสานต่อในสิ่งที่ตนได้ปูทางไว้ จึงให้พี่ชายทั้งสองช่วยหาภรรยาให้ สุดท้ายเสือหวางก็มีบุตรชายเป็นของตนเองสมดังปรารถนา เขาปฏิบัติต่อบุตรชายคนนี้อย่างเข้มงวดตั้งแต่ยังเด็ก เขาสอนวิชาเกี่ยวกับการทหารให้บุตรชายเท่าที่ตนเองรู้ และจ้างครูให้มาฝึกสอนกลวิธีในการสู้รบแบบอื่นๆที่ตนเองไม่รู้ให้กับบุตรชายคนนี้ด้วย บุตรชายของเสือหวางปฏิบัติตามคำสั่งของผู้เป็นบิดาทุกอย่าง ยกเว้นเพียงแต่ว่าทุกสิ่งทุกอย่างที่เขาทำนั้น ดูเหมือนทำไปเพียงเพราะขัดคำสั่งผู้เป็นบิดาไม่ได้

บุตรชายของเสือหวางผู้นี้ไม่ได้มีนิสัยเหมือนผู้เป็นบิดาเลย กล่าวคือ เขาชอบทุ่งนาและธรรมชาติ มากกว่าการได้จับปืน ถืออาวุธทำการสู้รบอย่างที่เสือหวางคิดฝันให้เขาเป็น เสือหวางได้ตัดสินใจส่งบุตรชายของตนไปเรียนวิชาการทหารที่ดินแดนหัวเมืองทางใต้ เพื่อหวังว่าเขาจะได้

กลับมาดูแลบริเวณที่ตนเองปกครองอยู่แทนตนอย่างนายทหารที่สมบูรณ์แบบ เนื่องจาก เสือหวางก็มีอายุมากขึ้นทุกปี แต่สถานการณ์กลับไม่เป็นไปอย่างที่เสือหวางคาดหวังไว้

บุตรชายของเขาไม่ได้กลับมาหาเสือหวางในแบบที่เขาต้องการ แต่กลับกลายเป็นว่า การส่งบุตรชายไปเรียนที่โรงเรียนถึงหัวเมืองทางใต้ ก็ไม่ได้ทำให้บุตรชายของเสือหวาง ซึมซับและกระตือรือร้นในการเป็นทหารอย่างเสือหวางแต่อย่างใด ตรงกันข้าม เขากลับกลายเป็นคนที่ต้องการดำเนินชีวิตแบบที่เสือหวางไม่ชอบมาโดยตลอดตั้งแต่สมัยเด็ก คือใช้ชีวิตอยู่กับทุ่งนา ธรรมชาติ และไม่ยุ่งเกี่ยวกับการทหาร

ความรู้เกี่ยวกับขงจื่อ

ขงจื่อเกิดที่แคว้นลู่ ปัจจุบันคือ มณฑลชานตุง บิดาชื่อ หงึกเลี้ยงสก แต่บางตำราก็ชื่อว่า ชูเลียงไฮ ชูเลียงโฮ ชูเลียงเฮ เจ้าเมืองโจว ส่วนมารดาชื่อง่วนสี ขงจื่อ มีชื่อจริงว่า คิว แปลว่า ภูเขา เพราะหงึกเลี้ยงสกกับง่วนสีภรรยาคนใหม่ของเขายังไม่มีบุตรชายสืบตระกูล พวกเขาจึงบวงสรวงขอบุตรกับเจ้าพ่อแห่งขุนเขา ต่อมาเกิดได้บุตรชายตามปรารถนา จึงตั้งชื่อว่า คิว ส่วนคำว่า ขง เป็นชื่อสกุล คำว่าจื่อ เป็นเกียรติคุณนาม เพราะฉะนั้นคำว่าขงจื่อจึงแปลว่าอาจารย์ขง หรือนักปราชญ์ขงนั่นเอง และชื่อนี้กลายเป็นชื่อที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง

ชีวิตของขงจื่อในสมัยเด็กลำบากมาก เพราะฐานะทางบ้านยากจน อีกทั้งบิดาก็สิ้นชีพจากไปเมื่อขงจื่ออายุได้เพียง 3 ปีเท่านั้น แต่ก็ยังโชคดีที่ขงจื่อเป็นเด็กแข็งแรง และเมื่อสิ้นบิดาแล้วมารดาก็พาขงจื่อมาอยู่ในเมือง ขงจื่อไม่ชอบเที่ยวเล่นอย่างเด็กทั่วไปแต่กลับชอบเล่นพิธีเช่นไหว้เจ้า ทั้งชอบแต่งตัวเป็นครู หรือกษัตริย์ เมื่อเขาอายุได้ 15 ปี ได้ศึกษาค้นคว้าวิทยาการต่างๆอย่างจริงจัง เมื่ออายุ 19 ปี ก็สมรส และเมื่ออายุ 20 ปี จึงมีบุตรชื่อ ขงลี และในปีเดียวกันนั้น ขงจื่อได้เริ่มรับราชการในกรมเกษตร มีหน้าที่ควบคุมดูแลปศุสัตว์ เมื่ออายุได้ 54 ปี เป็นรัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรมและเป็นผู้ช่วยนายกรัฐมนตรีอีกตำแหน่งหนึ่ง เมื่ออายุได้ 55 ปี จึงลาออกจากราชการและไม่กลับมารับราชการอีกเลย และได้สิ้นชีพเมื่ออายุ 73 ปี

หลักคำสอนของขงจื่อจะเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ ที่ขงจื่อเห็นว่าเป็นไปเพื่อสร้างให้คนเป็นคนดี ขงจื่อถือว่า เรื่องศาสนา เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง จะต้องเป็นอันหนึ่งอันเดียวกัน จะแยกจากกันไม่ได้และถือว่าคุณธรรมเป็นรากฐานของทุกอย่าง ดังนั้นคำสอนของศาสนาขงจื่อ จึงเน้นหน้าที่ของแต่ละบุคคล ที่พึงจะทำให้สมบูรณ์ตามหน้าที่ของตน

ประวัติของเพิร์ล เอส บัค

ชื่อของเพิร์ล เอส บัค เข้าใจว่าจะมีที่มาดังนี้ Pearl เป็นชื่อของเธอ S. เข้าใจว่ามาจาก Sydenstricker อันเป็นชื่อสกุลของบิดา จะเป็นคนสัญชาติใดไม่ทราบ ส่วน Buck เป็นชื่อสกุลของสามี ดร. เจ. ลอสซิ่ง บัค เธอเกิดเมื่อวันที่ 26 มิถุนายน ค.ศ. 1892 (พ.ศ. 2435) ที่ตำบลฮิลสบอโร (Hillsboro) มลรัฐเวอร์จิเนียภาคตะวันตก ในสหรัฐอเมริกา เป็นบุตรของหมอศาสนาชาวอเมริกัน บิดาชื่อ Absalom มารดาชื่อ Caroline บิดามารดาสอนศาสนาอยู่ในประเทศจีนมาเป็นเวลานาน จนถึงปี ค.ศ. 1892 จึงได้เดินทางมายุโรปและอเมริกา เพิร์ลจึงได้มาเกิดที่นั่น

ตามหลักฐานที่ สันตสิริ ค้นพบ ได้ความว่าเมื่อเพิร์ลอายุได้ 4 เดือน บิดาก็พาครอบครัวกลับไปประเทศจีน แล้วมอบให้พี่เลี้ยงชราชาวจีนซึ่งเคยเลี้ยงดูพี่ชายของเพิร์ลมาก่อนแล้วเป็นผู้ดูแล ด้วยเหตุนี้เพิร์ลจึงพูดภาษาจีนได้ก่อนภาษาอังกฤษ และเมื่อพี่เลี้ยงชราถึงแก่กรรม มารดาของเธอจึงได้เข้ามาดูแลอย่างใกล้ชิดเมื่อตอนอายุได้ราว 10ปีแล้ว มารดาได้เริ่มสอนดนตรีและความรู้ต่างๆ ตลอดจนแนะนำให้เขียนบรรยายความรู้สึกนึกคิดของตนลงไว้ในสมุดทุกสัปดาห์ แล้วคอยตรวจแก้ติชมอยู่เสมอ

มารดาของเพิร์ลเป็นผู้ที่ชี้ทางเดินให้แก่เพิร์ลมาตั้งแต่ต้น โดยรวบรวมข้อเขียนที่แสดงความรู้สึกนึกคิดที่เพิร์ลเขียนเหล่านั้นส่งไปลงหนังสือพิมพ์ “Shanghai Murcury” ซึ่งเป็นหนังสือที่เปิดโอกาสให้เด็กได้หัดเขียนเรื่องลง มารดาได้ตั้งนามปากกาให้ว่า “Novice” ต่อมาเธอได้เขียนให้หนังสือพิมพ์ “St. Nicholas” ได้รับรางวัลชั้นเยี่ยมอยู่เสมอ จึงมีรายได้ที่น่าพอใจ พออายุได้ 15 ปี เธอก็เข้าอยู่โรงเรียนประจำในเซี่ยงไฮ้ เมื่ออายุได้ 17 ปีก็ถูกส่งไปเรียนต่อที่วิทยาลัยแรนดอล์ฟเมคอนในอเมริกา แต่ชีวิตในโรงเรียนไม่ค่อยเป็นสุข เพราะถูกพวกนักเรียนดูหมิ่นว่าเป็นคนมาจากเมืองจีน ถึงกระนั้นเธอก็แสดงความรู้ความสามารถในการเรียนและการเขียน จนได้รับการยกย่องให้เป็นหัวหน้าชั้น และในปีสุดท้ายได้รับรางวัลเยี่ยมในทางอักษรศาสตร์ถึง 2 รางวัล และรางวัลหนึ่งเป็นรางวัลการเขียนเรื่องสั้นได้ดีที่สุด

เมื่อสำเร็จการศึกษาแล้ว เธอได้เดินทางกลับไปประทศจีนเพื่อพยาบาลมารดาที่กำลังป่วยอยู่ และต่อจากนั้นเธอได้แต่งงานกับ ดร. จอห์น ลอสซิ่ง บัค (John Lossing Buck) หนุ่มอเมริกัน เมื่อ ค.ศ. 1917 ซึ่งต่อมาได้เข้ารับราชการเป็นอาจารย์สอนวิชาเศรษฐศาสตร์ที่มหาวิทยาลัยนานกิง และมีลูกสาวด้วยกัน 2 คน ด้วยความรู้ความสามารถ เธอจึงเป็นสตรีคนเดียวที่ได้เป็นอาจารย์สอนวรรณคดีอังกฤษในมหาวิทยาลัยนานกิง, ตงเอียง และทางภาคตะวันออกเฉียงใต้ แต่ตลอดเวลาเธอได้ตั้งความปรารถนาไว้ว่า เธอจะต้องเป็นนักประพันธ์ และเธอได้ลงมือเขียนเรื่องแรกส่งไปลงพิมพ์ในหนังสือพิมพ์ “Atlantic” ในบอสตัน สหรัฐอเมริกา

เมื่อบรรณาธิการหนังสือพิมพ์ “Forum” ได้เห็นเรื่องของเธอใน Atlantic ฉบับมกราคม ค.ศ. 1923 นั้นแล้ว ก็รีบมีจดหมายไปขอเรื่องของเธอเพื่อเอาไปลงในหนังสือของเขาบ้าง เธอจึงส่งเรื่อง Beauty in China ไปให้ ได้ลงพิมพ์ในฉบับมีนาคม ค.ศ. 1924 ต่อมาได้ส่งเรื่อง The Chinese Student Mind ไปลงในหนังสือพิมพ์รายสัปดาห์ Nation ฉบับวันที่ 8 ตุลาคม ค.ศ. 1924 นับแต่นั้นมา ชื่อเสียงของเธอก็เป็นที่รู้จักกันทั่วไปในวงวรรณกรรม

เพิร์ลกับสามีได้ลาพักราชการไปอเมริกาเมื่อ ค.ศ. 1925 เพื่อเรียนต่อในมหาวิทยาลัยคอร์เนลล์ ในระหว่างเดินทาง เธอได้แต่งนิยายเรื่องแรก East Wind : West Wind (ทาสประเพณี) ซึ่งมีความยาวเพียง 50 หน้ากระดาษ แม้เมื่อถึงอเมริกาแล้ว เธอก็ยังคงเก็บต้นฉบับไว้เฉยๆ ยังไม่คิดที่จะส่งไปลงพิมพ์ที่ใด จนเมื่อเพื่อนชายคนหนึ่งสมัยที่เรียนอยู่ที่วิทยาลัยแรนดอล์ฟเมคอน ได้มาทักถามว่าได้เขียนอะไรขึ้นใหม่บ้าง เพราะเขาสนับสนุนจะให้เธอเป็นนักประพันธ์ ในที่สุดเธอก็หยิบต้นฉบับเรื่องที่เธอเขียนในระหว่างเดินทางให้เขาดู ก็เป็นที่พอใจและขอให้เธอส่งไปลงหนังสือพิมพ์ เธอเสียอ้อนวอนไม่ได้ จึงส่งไปให้หนังสือพิมพ์ Asia ก็ได้รับการพิจารณาลงให้ทันที แต่เปลี่ยนชื่อเสียใหม่ว่า “A Chinese Woman Speaks”

เรื่องที่เธอไม่ได้ตั้งใจที่จะพิมพ์นี่เอง ได้กลายเป็นที่สนใจของสำนักพิมพ์แห่งหนึ่งในนิวยอร์ก ได้มีจดหมายติดต่อไปถึงเธอที่ประเทศจีน ขอให้ขยายเรื่องให้ยาวออกไป แต่เธอตอบไปว่าขยายไม่ได้ และแจ้งว่าได้เขียนเรื่องใหม่เสร็จอีกเรื่องหนึ่ง เป็นเรื่องเกี่ยวเนื่องกัน น่าจะรวมพิมพ์เป็นเล่มเดียวกันได้ ทางสำนักพิมพ์ไม่เห็นด้วย เธอจึงเก็บต้นฉบับไว้เฉยๆ จนต่อมามีผู้แนะให้รวมเรื่องต่างๆ ขึ้นเป็นเล่ม เธอจึงได้ติดต่อไปยังสำนักพิมพ์ต่างๆ ส่วนมากไม่สนใจ เพราะไม่ชอบเรื่องจีน มีอยู่เพียงแห่งเดียวที่ขอรับพิมพ์ เธอจึงต้องเดินทางไปอเมริกาในปี ค.ศ. 1929 ทีแรกได้ตั้งชื่อหนังสือนี้ว่า “Winds of Heaven” แต่แล้วในที่สุดก็เปลี่ยนเป็น “East Wind : West Wind” อย่างเดิม ปรากฏว่าขายดีมาก ภายใน 10 เดือนพิมพ์ 3 ครั้ง นับว่าได้รับความสำเร็จทีเดียวสำหรับนักประพันธ์หน้าใหม่ ที่ยังไม่เคยมีผลงานพิมพ์เป็นเล่มมาก่อน

ความจริง East Wind : West Wind ไม่ใช่เรื่องแรกของเธอ เพิร์ลกล่าวว่า ต้นฉบับเรื่องแรกถูกพวกคอมมิวนิสต์เผาไปพร้อมกับบ้านของเธอในเมืองจีน เมื่อเกิดจลาจลปี ค.ศ. 1927 และครอบครัวของเธอก็แทบจะเอาชีวิตไม่รอด และประสบการณ์เหล่านี้เองที่เธอได้นำมาเขียน “The Young Revolutionist” (นักปฏิวัติหนุ่ม)

เรื่องที่ทำให้ชื่อเสียงของเพิร์ลโด่งดังที่สุด และทำรายได้ให้มากก็คือ The Good Earth (ทรัพย์ในดิน) ที่เขียนเสร็จ ค.ศ. 1930 และพิมพ์ ค.ศ. 1931 ขายดีอยู่นานถึง 21 เดือน ได้รับรางวัลพูลิตเซอร์ในฐานที่เป็น นวนิยายเยี่ยมที่สุดในอเมริกาประจำปี ค.ศ. 1931 ได้แปลออกเป็นภาษาต่างๆ ถึง 30 ภาษา อย่างไรก็ตาม นิยายเรื่องหนึ่งของเธอได้กลายเป็นหนามยอกอกขึ้นภายหลัง ดังได้กล่าว

แล้วในตอนต้นว่า เพิร์ล ได้แต่งเรื่อง นักปฏิวัติหนุ่ม ขึ้นเมื่อ ค.ศ. 1932 ซึ่งถือกันว่าเป็นเรื่องที่ดีเรื่องหนึ่ง และเรื่องนี้เขียนขึ้นตามคำขอร้องของคณะมิชชันนารีอเมริกัน เพื่อนำไปพิมพ์จำหน่ายหารายได้ช่วยเหลือในการเผยแพร่ศาสนา ซึ่งในเวลานั้นก็ไม่มีใครว่าอย่างไร ต่อมาได้มีผู้วิพากษ์วิจารณ์ว่าเรื่องนักปฏิวัติหนุ่มเป็นปฏิปักษ์ต่อศาสนา คณะแสดงคริสต์ธรรมอเมริกันในประเทศจีน รวมทั้งสามีของเธอเอง ได้ขอให้เธอแก้ข้อความบางตอน แต่เธอไม่ยอม จึงถูกคัดชื่อออกจากสมาชิก และเธอก็หย่าขาดกับสามีของเธอเมื่อ ค.ศ. 1934 นับว่าเธอเป็นคนกล้าหาญและมั่นคงมาก

เมื่อเธอหย่ากับ ดร. เจ. ลอสซิ่ง บัค แล้ว ผู้ที่ให้ความช่วยเหลือเธอก็คือ Richard J. Walsh บรรณาธิการหนังสือพิมพ์ Asia ที่เคยรับพิมพ์เรื่องของเธอในสมัยแรก ทั้งสองได้แต่งงานกันในเดือนมิถุนายน ค.ศ. 1935 และช่วยกันทำงานในด้านหนังสือตลอดมา

ตั้งแต่ปี ค.ศ. 1934 เป็นต้นมา งานของเพิร์ลทยอยออกมาทุกปี ในปี ค.ศ. 1934 พิมพ์เรื่อง All Men Are Brothers ซึ่งเธอแปลมาจากวรรณคดีจีนเรื่อง สวยหู่จ้วน (Shui Hu Chuan) และอีกเล่มหนึ่งคือ หัวอกแม่ (The Mother) ปี ค.ศ. 1935 เรื่อง A House Divided (บ้านแตก) ปี ค.ศ. 1936 The Exile และ Fighting Angel ปี ค.ศ. 1938 เรื่อง This Proud Heart และในปีนี้เองที่เธอได้รับรางวัลโนเบลสาขาวรรณคดี

เรื่องของเพิร์ลมีมาก จะกล่าวทั้งหมดก็จะยืดยาวไป ถ้าจะกล่าวโดยประมาณก็มีไม่น้อยกว่า 70 เล่ม นับว่าเป็นนักประพันธ์ที่มีผลงานมากคนหนึ่ง

ในบั้นปลายของชีวิต ฐานะของเธอมั่นคง มีรายได้พอที่จะช่วยเหลือผู้ที่ตกทุกข์ได้ยาก และสิ่งแรกที่เธอทำก็คือ เปิดบ้าน “เวลคัม เฮาส์” ขึ้นในสหรัฐอเมริกา รับเลี้ยงเด็กจากเอเชียที่ไม่มีใครปรารถนาจะรับเลี้ยง เหตุที่เพิร์ลคิดตั้งสถานเลี้ยงเด็กกำพร้าขึ้นเป็นแห่งแรกนั้น มีสาเหตุมาจากเด็กสาวชาวอเมริกันคนหนึ่งได้ตามบิดาซึ่งเป็นมิชชันนารีไปอยู่ที่อินเดีย แล้วมีความสัมพันธ์กับหนุ่มอินเดียที่มีฐานะและความรู้ดีคนหนึ่ง และไม่มีใครยอมรับรู้เรื่องที่เกิดขึ้น บิดาของหญิงสาวจึงส่งลูกสาวกลับอเมริกา และถูกเก็บตัวอยู่ในสถานเลี้ยงดูเด็กกำพร้าแห่งหนึ่งจนคลอดลูก แต่ก็มีปัญหาตามมาอีก ไม่มีสถานเลี้ยงดูเด็กกำพร้าชาวอเมริกันแห่งใดยอมรับเลี้ยงเด็กที่เกิดมาใหม่เลย เด็กต้องร่อนเร่ย้ายบ้านอยู่ตลอดเวลา ในที่สุดองค์การเลี้ยงดูเด็กกำพร้าซึ่งรังเกียจเรื่องผิวของเด็ก ได้มีจดหมายมาถามเพิร์ลว่าสนใจจะเลี้ยงเด็กจากเอเชียบ้างไหม เพิร์ลเห็นว่าไม่มีใครรับเลี้ยง จึงได้รับไว้เลี้ยงเสียเอง และได้ชักชวนเพื่อนฝูงจัดตั้งมูลนิธิเด็กกำพร้าหรือบ้านต้อนรับ (Welcome House) ขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2491 ชั่วเวลา 10 ปีแรกที่เปิดดำเนินการ มีเด็กที่ไม่มีพ่อติดท้องแม่เข้าไปอยู่ในอเมริกาถึง 100 กว่าคน และในจำนวนนี้มีเด็กชายทิม (Small Timmie) ซึ่งมีแม่เป็นคนไทยรวมอยู่ด้วย

ดังนี้จะเห็นว่า เพิร์ล เอส บัค นอกจากจะเป็นนักประพันธ์ที่มีชื่อเสียงก้องโลกแล้ว เธอยังเป็นผู้ที่มีมนุษยธรรม มีความเห็นอกเห็นใจเด็กกำพร้าในเอเชีย คือเด็กเลือดผสมจากจีน ญี่ปุ่น ไทย เกาหลี และอินเดีย ให้ได้รับความสุขไม่ถูกทอดทิ้ง ผลประโยชน์รายได้จากการจำหน่ายหนังสือที่เธอแต่ง ก็ไม่ได้เอาเก็บไว้เป็นประโยชน์ส่วนตัวทั้งหมด แต่ได้สมทบทุนช่วยเหลือการกุศลหลายสิบแห่งในประทศจีน เป็นเงินหลายแสนเหรียญ นับเป็นบุคคลที่หาได้ยากยิ่งคนหนึ่ง สมควรยกย่องสรรเสริญ

เพิร์ล เอส บัค ถึงแก่กรรมเมื่อวันที่ 6 มีนาคม ค.ศ. 1973 ที่แดนบี (Danby) รัฐเวอร์มอนต์ สหรัฐอเมริกา อายุได้ 81 ปี